

Kuivat nummet

Torra hedar (alla typer)

Koodi: 4030

Luontodirektiivin luontotyyppi (liite I)

BOR suojelutaso epäsuotuisa huono, kehityssuunta vakaa

Luonnehdinta

Nummet ovat saaristossa ja rannikolla esiintyviä puuttomia varpuvaltaisia alueita useimmiten hiekkaisilla mailla. Luontotyyppiin luetaan kaikki suomalaisen kasvillisuusluokituksen nummityyppit sekä lisäksi kangaskedot, joita esiintyy harvinaisina sisämaassa. Nummet ovat suurelta osin syntyneet laidunnuksen vaikutuksesta, ja aiemmin niitä on myös kulutettu.

Nummet ovat maaperältään karuja, ja niiden kasvilajisto on usein niukka. Valtavarpuna on yleensä kanerva tai variksenmarja, toisinaan puolukka tai mustikka. Toisilla nummityypeillä varvut ovat selvästi vallitsevia, toisilla heinät ja ruohot voivat olla yhtä runsaita kuin varvut. Monipuolista ja harvinaista lajistoa (esim. noidanlukkoja) esiintyy lähinnä pienruoho- ja heinävaltaisilla nummilla. Laidunkäytön loputtua varpujen, puuston ja etenkin katajan määrä lisääntyy.

Kuivien nummien edustavuuden kannalta keskeisiä piirteitä ovat kasvillisuuden pienipiirteinen vaihtelevuus sekä puuston ja pensaiston vähäisyys. Nämä kuvaavat yleensä sitä, että alue on vielä laidunkäytössä tai että laidunkäytön loppumisesta on vain lyhyt aika.

Levinneisyys

Nykyisin laidunnettuja nummia on hyvin vähän. Nummien esiintyminen painottuu Saaristomerelle, Ahvenanmaalle sekä Merenkurkkuun, mutta niitä on myös Selkämeren ja Perämeren alueella. Kangasketoja on hyvin harvinaisina eri puolilla Suomea, eniten ja edustavimpina Lapin vanhoilla kyläkentillä.

Nykytila ja uhkatekijät

Kuivien nummien tila on huono, koska laidunnuksen ja kulutuksen loputtua alueet ovat umpeenkasvaneet ja rehevöityneet. Etenkin pienruohoiset ja heinäiset nummityyppit sekä kangaskedot ovat lähes hävinneet. Hoidettavia kohteita on nykyisellään vähän. Suuri osa rannikon nummista sijaitsee suojelualueilla, ja ainakin niiden hoitoa tulisi pikaisesti lisätä. Viljelijät voivat saada hoitoon maatalouden ympäristökorvausta.

Umpeenkasvun lisäksi uhkia ovat etenkin rakentaminen ja maaston kuluminen sekä metsittäminen.

Kuva: Anne Raunio